

UVOD

- o Cascading Style Sheets
- o Izgled elemenata web stranice
- o CSS3 -> CSS4

- X CSS se koristi u okviru HTML stranica, da bi se smanjilo ispisivanje istog koda.
- X Sve ove osobine stranica se mogu čuvati u posebnim dokumentima i to na jednom mestu za sve stranice, pa se promenom jednog parametra na jednom mestu menja izgled svih stranica koje referišu promenjeni parametar.

SINTAKSA

- X CSS element se sastoji od tri glavna dela:
  - X objekat { property : vrednost [;property : vrednost] }

gde je:

- X objekat HTML element koji se želi promeniti,
- X property atribut objekta koji se želi promeniti,
- X vrednost vrednost atributa.

UBACIVANJE CSS KODA

- X Postoje tri načina učitavanja CSS koda:
  - X Umetnuto u neki tag definiše stil samo tog taga u koji je umetnut opis (primer)
  - X Interni stilovi deo HTML stranice predstavlja CSS kod (može ga čitati samo taj HTML fajl)
  - X Eksterni stilovi fajl sa stilovima (css fajl, mogu ga čitati sve HTML stranice koje pozivaju taj fajl)

INTERNI STIL

X U zaglavlje HTML-a se ubacuje tag <style> i njegov atribut type sa vrednošću "text/css".

EKSTERNI STIL

- CSS se može definisati i u posebnom dokumentu sa ekstenzijom .css
- X Prednosti: organizovaniji i efikasniji kod
- X Povezivanje HTML stranice sa CSS fajlom:

OPCIJE

- X Kod CSS elementa moguće je da se navede više parova atribut-vrednost. U tom slučaju parovi se odvajaju pomoću znaka; (primer)
- X Moguće je da više objekata deli iste atribute sa istim vrednostima (primer)

KLASE I IDENTIFIKATORI

Identifikator	Klasa
Jedinstveno za element Postavlja se kao atribut elementa	Više elemenata deli stil Postavlja se kao atribut elementa
Pristup preko # Menja se stil samo tog elementa	Pristup preko . Menja se stil svih elemenata sa tom klasom

SELEKTORI I PRIORITETI

- X Selektori:
  - X Tag
  - X Identifikator
  - X Klasa
  - X Atribut selektori
  - X Ugnježdavanje
  - X Kombinacije sa ugnježdavanjem, klasama i identifikatorom

- X Prioriteti:
  - X Interni vs eksterni
  - X Id vs class
  - X Class
  - X !important

RAČUNANJE PRIORITETA

- X !important = inf.
- X Ugrađeni stilovi = 1000
- $\times$ Identifikatori (#id) = 100
- X Klase (.klasa), pseudo-klase (:hover), atributi ([href]) = 10
- $\times$ HTML elementi (h1) = 1
- X npr.
- $\times$ p#id = 1 + 100 = 101
- / #mojdiv p.paragraf 100 + 1 + 10 = 111
- X Kada su prioriteti jednaki, poslednje definisano pravilo pobeđuje

ATRIBUTI

- X Background atributi
  - X Background-color (pozadinska boja)
  - X Background-image (pozadinska slika)
  - X Background-size (veličina pozadinske slike)
- X Atributi za tekst
  - X Color (boja teksta)
  - X Text-align (poravnanje teksta)
  - X Text-decoration (dekoracija teksta podvučen, precrtan..)
  - X Text-transform (transformacija teksta mala slova, velika..)
  - X Letter-spacing (razmak između slova)

ATRIBUTI

- X Atributi za font
  - X Font-family (vrsta fonta)
  - X Font-style (oblik fonta normal, italic..)
  - X Font-size (veličina fonta px, em (px/16=em))
  - X Font-weight (debljina fonta bold)

LINKOVI

- X Postoje 4 stanja linkova:
  - X a:link normalan, neposećeni link
  - X a:visited link koji je korisnik posećivao
  - X a:hover link preko koga se nalazi kursor miša
  - X a:active link u momentu klika na njega
- X a:hover MORA biti posle a:link i a:visited
- X a:active MORA biti posle a:hover

LISTE

- X Atribut list-style-type
  - X Koristi se da bi se definisao način prikaza stavke nenumerisane ili numerisane liste.

Primer: ul { list-style-type: square; }

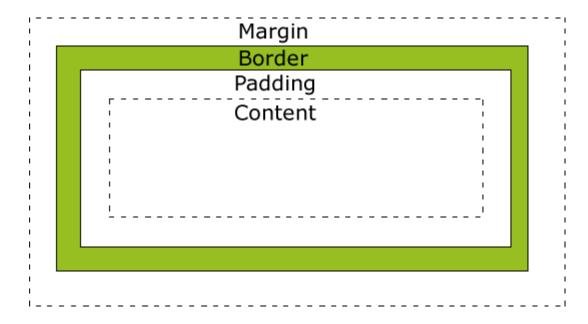
- X Atribut list-style-image
  - X Koristi se da bi se definisala slika kao oznaka stavke liste za sve tri vrste liste.

Primer: ul { list-style-image: url(zvezda.gif);}

TABELE

- X Atributi:
  - X width (širina u px ili %)
  - X height (visina u px ili %)
  - X border (debljina linije u px)
  - X text-align (poravnanje teksta u tabeli/ćeliji)
  - X vertical-align (poravnanje vertikalno)
  - X padding (prazan prostor u td/th elementu)
  - X background-color (boja pozadine)
  - X color (boja teksta)

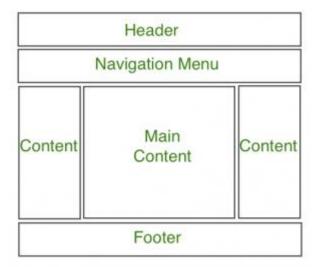
CSS OKVIRI

- X Top, bottom, left, right, all
- X Border-color, border-width (px, thin, medium, thick), border-style (solid, dotted, dashed...)

LAYOUT

X Table layout se više ne koristi, već se sve radi preko CSS

CSS FLEXBOX

- X Flexible Box Layout Module
- X Omogućava lakši dizajn responzivnih organizacija stranice
- X flex-container
- X flex-item

1 2 3

X Izvor: https://css-tricks.com/snippets/css/a-guide-to-flexbox/

CSS FLEXBOX

- X flex-container
  - X flex-direction
  - X flex-wrap
  - X flex-flow (dir+wrap)
  - X justify-content (hor)
  - X align-items (ver)

- X flex-item
  - X order
  - X flex-grow
  - X flex-shrink
  - X flex-basis
  - X flex
  - X align-self

BOOTSTRAP

- X Front-end framework za brži i lakši razvoj veb aplikacija
- Y Pruža HTML i CSS šablone za forme, dugmiće, tabele, navigacije, itd.
- X Omogućava lakši razvoj responzivnih stranica (automatsko prilagođavanje veličini uređaja)
- X Najnovija verzija: Bootstrap 5 (2021)
- X Mobile-first approach
- X Izvor: https://getbootstrap.com/docs/5.1/gettingstarted/introduction/

BOOTSTRAP - INSTALACIJA

- X Moguće je uključiti ga preko CDN-a (Content Delivery Network) ili preuzeti sa zvaničnog sajta: https://getbootstrap.com/
- X <link
  href="https://cdn.jsdelivr.net/npm/bootstrap@5.1.3/dist/css/boo
  tstrap.min.css" rel="stylesheet">
- X <script
  src="https://cdn.jsdelivr.net/npm/bootstrap@5.1.3/dist/js/bootst
  rap.bundle.min.js"></script>
- X Uključivanje JS-a omogućava korišćenje dinamičkih komponenti

- X Sav sadržaj stranice nalazi se u kontejneru:
- X .container pruža responzivnost stranice

	Extra small <576px			_	Extra Large ≥1200px	XXL ≥1400px
max-width	100%	540px	720px	960px	1140px	1320px

X .container-fluid se uvek prožima po širini cele stranice

- X Bootstrap je izgrađen pomoću Flexbox-a i koristi grid sistem
- X Kolone se automatski prilagođavaju širini ekrana
- X Maksimalno 12 kolona

span	span 1										
	span 4			span 4				spa	an 4		
	spa	n 4			span 8						
		spa	n 6	1 6			span 6				
span 12											

- X Koristi se row-col struktura stranice
- X Redovi horizontalno grupišu kolone
- X Sadržaj stranice se nalazi u kolonama
- X .col- <576px
- $\times$ .col-sm- >=576px
- $\times$ .col-md- >=768px
- X .col-lg- >=992px
- $\times$ .col-xl- >=1200px
- $\times$ .col-xxl- >=1400px

```
<div class="row">
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div>
</div>
<div class="row">
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div>
    <div class="col-*-*"></div></div></div></div>
```

- X Ukupan broj kolona u redu treba da bude 12
- X Broj nakon veličine kolone predstavlja broj kolona koje se grupišu zajedno

.col-sm-3	.col-sm-3	.col-sm-3	.col-sm-3
.col-sm-4	.col-sm-8		
.col	.col	.col	

BOOTSTRAP - TIPOGRAFIJA

- X Bootstrap koristi unapred stilizovan font
- X Pruža tagove i klase za brzo stilizovanje
- X <small>, <mark>, <abbr>, <code>, <kbd>
- X .display-1 .display-6
- .text-center, .text-start, .text-end
- X .lead
- X .fw-bold, .fst-italic
- X i mnoge druge.

BOOTSTRAP - BOJE

- X Bootstrap pruža klase za rad sa bojama (značenje kroz boju)
- X .text-muted, .text-primary, .text-success, .text-info, .text-warning, .text-danger, .text-secondary, .text-white, .text-dark, .text-body, .text-light
- X .bg-primary, .bg-success, .bg-info, .bg-warning, .bg-danger,.bg-secondary, .bg-dark, .bg-light

BOOTSTRAP - TABELE

- X Bootstrap tabele imaju horizontalne bordere i mali padding
- X .table

Firstname	Lastname	Email
John	Doe	john@example.com
Mary	Moe	mary@example.com
July	Dooley	july@example.com

- X .table-striped, .table-bordered, .table-hover, .table-dark
- X .table-sm, .table-responsive-* (scrollbar), .table-primary, itd.

BOOTSTRAP - SLIKE

- X .rounded, .rounded-circle, .img-thumbnail
- X .float-start, .float-end, .mx-auto, .d-block, .img-fluid

Rounded Corners:

Circle:

Thumbnail:

BOOTSTRAP - ALERTS

- X Predefinisane poruke sa informacijama .alert
- X .alert-success, .alert-info, .alert-warning, .alert-danger, .alert-primary, .alert-secondary, .alert-light, .alert-dark

Success! This alert box could indicate a successful or positive action.

Info! This alert box could indicate a neutral informative change or action.

Warning! This alert box could indicate a warning that might need attention.

BOOTSTRAP - ALERTS

X .alert-link

Success! You should <u>read this message</u>.

X .alert-dismissible, .fade, .show

BOOTSTRAP - DUGMAD

X Klase za dugmad mogu da se koriste na <a>, <buton> i <input> elementima

```
<button type="button" class="btn">Basic</button>
                   Secondary
                                Success
                                                                      Dark
 Basic
         Primary
                                          Info
                                                 Warning
                                                            Danger
     .btn-outline-*, .btn-lg, .btn-sm, .d-grid, .gap-*
 Primary
           Secondary
                                  Info
                                         Warning
                                                    Danger
                                                                      Light
                        Success
                                                              Dark
```

X .btn-group, .active, disabled (atribut) Apple Samsung Sony

BOOTSTRAP - BEDŽEVI

- X Pružaju dodatne informacije o sadržaju
- X .badge, .rounded-pill

BOOTSTRAP - PROGRESS BAR

- X Pružaju dodatne informacije o progresu u nekom procesu
- X .progress, .progress-bar, width (css)

```
<div class="progress">
    <div class="progress-bar" style="width:70%">70%</div>
</div>
```

70%

- X .progress-bar-striped, .progress-bar-animated
- X Više delova progress bara

Free Space

Warnin

Danger

BOOTSTRAP - SPINERI

- X .spinner-grow
- X .spinner-border-sm
- X Za boje se koristi text-*

```
<button class="btn btn-primary">
   <span class="spinner-border spinner-border-sm"></span>
   Loading..
</button>
```

) Loading..

BOOTSTRAP - PAGINACIJA

X Ako veb sajt sadrži više stranica, nekad je dobro dodati paginaciju na svaku stranicu

Previous

Next

.active, .disabled, .justify-content-center (-end)

BOOTSTRAP - PAGINACIJA

X Druga vrsta paginacije je "breadcrumb"

```
  <a href="#">Photos</a>
  <a href="#">Summer 2017</a>
  <a href="#">Italy</a>
  Rome
```

Photos / Summer 2017 / Italy / Rome

BOOTSTRAP - LISTING GRUPE

X .list-group, .list-group-item

```
     First item
     class="list-group-item">Second item
     class="list-group-item">Third item
```

First item

Second item

Third item

BOOTSTRAP - LISTING GRUPE

- X .active, .disabled, .list-group-numbered, .list-group-horizontal
- X Liste sa linkovima (.list-group-item-action)

First item

Second item

Third item

BOOTSTRAP - KARTICE

- X Kartice predstavljaju oivičen element sa sadržajem (header, footer, content, itd.)
- X .card, .card-body, .card-header, .card-footer, .card-title, .card-text, .card-link, .card-img-top, .card-img.bottom

John Doe

Some example text some example text. John Doe is an architect and engineer

See Profile

BOOTSTRAP – PADAJUĆI MENI

X .dropdown-divider, .dropdown-header, .active, .disabled

BOOTSTRAP - COLLAPSE

X Služi da se sakrije veći sadržaj

```
<button data-bs-toggle="collapse" data-bs-target="#demo">Collapsible</button>

<div id="demo" class="collapse">
    Lorem ipsum dolor text....
</div>
```

- X .collapse klasa se pridružuje objektu koji se sakriva
- X data-bs-toggle="collapse" se pridružuje dugmetu ili linku uz data-bs-target=*, gde se * menja identifikatorom objekta koji se sakriva

BOOTSTRAP - NAVIGACIONI MENI

Jednostavno proširenje liste

```
Link
                                          Link
                                                Link
                                                        Disabled
  <a class="nav-link" href="#">Link</a>
 <a class="nav-link" href="#">Link</a>
 <a class="nav-link" href="#">Link</a>
 <a class="nav-link disabled" href="#">Disabled</a>
                                                           Disabled
                                     Active
                                             Link
                                                    Link
 Active
                                             Link
                                                    Link
                                                          Disabled
```

.nav-tabs, .nav-pills

BOOTSTRAP - NAVIGACIONI BAR

X Predstavlja navigacioni header na vrhu stranice

Logo Link Link Link Search Search

X .navbar-brand dodaje logo (slika ili tekst)

```
<nav class="navbar navbar-expand-sm bg-light">
 <div class="container-fluid">
   <!-- Links -->
   <a class="nav-link" href="#">Link 1</a>
    <a class="nav-link" href="#">Link 2</a>
    <a class="nav-link" href="#">Link 3</a>
    </div>
</nav>
```

BOOTSTRAP - CAROUSEL

```
<!-- Carousel -->
<div id="demo" class="carousel slide" data-bs-ride="carousel">
 <!-- Indicators/dots -->
 <div class="carousel-indicators">>
   <button type="button" data-bs-target="#demo" data-bs-slide-to="0" class="active"></button>
   <button type="button" data-bs-target="#demo" data-bs-slide-to="1"></button>
   <button type="button" data-bs-target="#demo" data-bs-slide-to="2"></button>
 </div>
 <!-- The slideshow/carousel -->
 <div class="carousel-inner">
   <div class="carousel-item active">-
     <img src="la.jpg" alt="Los Angeles" class="d-block w-100">
    </div>
    <div class="carousel-item">
     <img src="chicago.jpg" alt="Chicago" class="d-block w-100">
    </div>
   <div class="carousel-item">
     <img src="ny.jpg" alt="New York" class="d-block w-100">
   </div>
 </div>
 <!-- Left and right controls/icons -->
 <button class="carousel-control-prev" type="button" data-bs-target="#demo" data-bs-slide="prev">
   <span class="carousel-control-prev-icon"></span>
 </button>
 <button class="carousel-control-next" type="button" data-bs-target="#demo" data-bs-slide="next">
   <span class="carousel-control-next-icon"></span>
 </button>
</div>
```


BOOTSTRAP - MODAL

```
<!-- Button to Open the Modal -->
<button type="button" class="btn btn-primary" data-bs-toggle="modal" data-bs-target="#myModal">
 Open modal
</button>
<!-- The Modal -->
<div class="modal" id="myModal">
 <div class="modal-dialog">
    <div class="modal-content">
     <!-- Modal Header -->
      <div class="modal-header">
       <h4 class="modal-title">Modal Heading</h4>
       <button type="button" class="btn-close" data-bs-dismiss="modal"></button>
      </div>
      <!-- Modal body -->
     <div class="modal-body">
       Modal body..
      </div>
      <!-- Modal footer -->
      <div class="modal-footer">
       <button type="button" class="btn btn-danger" data-bs-dismiss="modal">Close</button>
      </div>
    </div>
 </div>
</div>
```

Modal Heading X

Modal body..

Close

BOOTSTRAP - DODATNE KLASE

X .border

```
<span class="border border-1"></span>
<span class="border border-2"></span>
<span class="border border-3"></span>
<span class="border border-4"></span>
<span class="border border-5"></span>
<span class="border"></span>
<span class="border border-0"></span>
<span class="border border-top-0"></span>
<span class="border border-end-0"></span>
<span class="border border-bottom-0"></span>
<span class="border border-start-0"></span>
<br>
<span class="border-top"></span>
<span class="border-end"></span>
<span class="border-bottom"></span>
<span class="border-start"></span>
```

BOOTSTRAP - DODATNE KLASE

Max Width 100%

```
.W-*
<div class="w-25 bg-warning">Width 25%</div>
<div class="w-50 bg-warning">Width 50%</div>
<div class="w-75 bg-warning">Width 75%</div>
<div class="w-100 bg-warning">Width 100%</div>
<div class="w-auto bg-warning">Auto Width</div>
<div class="mw-100 bg-warning">Max Width 100%</div>
Width 25%
Width 50%
Width 75%
Width 100%
Auto Width
```

